

| Sayı 12
06.07.2024

İdare Hukuku

Hafta Sonu Bülteni

Davanın İhbarı

“Davanın ihbarı, bireyin tarafı olmadığı ancak sonucu itibarıyla menfaatlerini etkileyen bir davadan müdahale ve diğer yollarla haklarını kullanabilmesine imkân tanımak amacıyla haberdar edilmesini temin eden bir usul hukuku müessesesidir.” (AYM, Ayşe Durucan Saygı ve diğerleri [GK], B. No: 2020/17478, 29/11/2023, § 48)

Öne Çıkan Başlıklar

- Kripto Varlıklara yönelik düzenlemeler içeren “Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” Resmî Gazete’de yayımlandı (s. 3)
9. Yargı Paketi TBMM Başkanlığına sunuldu (s. 3)
- Bartın ve Düzce’de idare mahkemeleri kuruldu (s. 4)
- AYM, yurt dışı misyon koruma görevinde geçirilen üç yılı aşan sürenin rütbe terfi değerlendirmesinde dikkate alınmamasına ilişkin itiraz konusu kuralı iptal etti (s. 6)
- Suzana Tavares da Silva, blog yazısında, idare hukukunun güncel zorluklarına ilişkin monografisini tanıttı (s. 8)

İçindekiler

İdare Hukuku

Seçilmiş Gazete Başlıkları

Bu bölümde okuyucuların idare hukukunun günlük hayattaki uygulamalarını takip edebilmesi amaçlanmaktadır.

Seçilmiş Yargısal İçtihatlar

Bu bölümde okuyucuların idare hukukunu etkileyen Anayasa Mahkemesi ve Danıştay kararlarını takip edebilmesi amaçlanmaktadır.

Karşılaştırmalı Hukuk

AİHM, Avrupa Konseyi ve AİHM

Bu bölümde okuyucuların Türk idare hukukunu etkilemesi muhtemel olan Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi mevzuat çalışmalarını ve AİHM kararlarını takip edebilmesi amaçlanmaktadır.

Conseil d'Etat ve Fransız İdaresi

Bu bölümde okuyucuların Türk İdare Hukukunu etkileme imkânı bulunan karşılaştırmalı idare hukuku gelişmelerinin takip edilmesi amaçlanmaktadır.

Bülten, idare hukukuna ilişkin görülen gelişmeleri derleme ve ilgisine, kaynağına ulaşılabilir özet veriler sunma amacını taşımaktadır.

Editör:

Ahmet EĞİLMEZ

Gazete Başlıkları

SEÇİLMİŞ GAZETE BAŞLIKLARI

1. Kripto varlıklara yönelik düzenlemeleri içeren [Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun](#), Resmî Gazete'de yayımlanarak [yürürlüğe girdi](#).
2. 9. Yargı Paketi, TBMM Başkanlığına [sunuldu](#).
  - [Teklif metni](#)
  - [Teklif özeti](#).
3. "Kamuda tasarruf tedbirlerine ilişkin düzenlemeler içeren Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, TBMM Başkanlığına [sunuldu](#)."
4. "İzmir'in Torbalı ilçesinde, 5 kişinin ölümü, 63 kişinin de yaralanmasına neden olan patlamayla ilgili zarar tespit çalışmalarına [başlandı](#)."
5. "İzmir'de beş kişinin öldüğü, 63 kişinin yaralandığı patlamaya neden olan tüpü değiştiren kişinin yetki belgesinin [yokmus](#)."
6. Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair 161 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle Hazine ve Maliye Bakanlığının taşra teşkilatı yeniden [dizayn edildi](#).
7. "1 ve 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde değişiklik yapılarak illerde yer alan defterdarlıklar kapatıldı. Gelir İdaresi Başkanlığı taşra teşkilatı amiri olarak defterdar belirlendi. Vergi Dairesi Başkanları görevlerine Gelir İdaresi Başkanlığına bağlı defterdar olarak göreve [devam edecek](#)."
8. "Sermaye Piyasası Kurulu (SPK), kripto varlıklara yönelik düzenlemeleri kapsayan Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un yürürlüğe girmesinin ardından kripto varlıklara ilişkin sürecin detaylarını [açıkladı](#)."
9. "Ticaret Bakanlığı, berber, kuaför ve güzellik salonlarının ülke genelinde haftanın 1 günü kapalı olması uygulamasının 1 Temmuz 2024 tarihi itibarıyla yürürlüğe gireceğini, bu işletmelerin valilikler tarafından belirlenen günlerde kapalı olmadığının tespiti halinde idari yaptırım uygulanacağını [duyurdu](#)."
10. "Karabük Berberler ve Kuaförler Odası Başkanı Erol Işık, erkek berberlerin Pazar günü, kuaförlerin ise Salı günü tatil yapacaklarını [bildirdi](#)."
11. "2 Temmuz 2024 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan [Cumhurbaşkanı kararına göre](#), görevlerinden 'affını isteyen' Sağlık Bakanı Fahrettin Koca ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Mehmet Özhaseki yerine iki bakan [atandı](#)."
12. Vali yardımcısı ve kaymakam atamaları Resmî Gazete'de [yayımlandı](#).
13. Cumhurbaşkanı tarafından yapılan bir dizi atama kararları Resmî Gazete'de [ilan edildi](#).
14. "İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin (İBB) Kanal İstanbul Projesi'ne yönelik açtığı dava sonuçlandı. Mahkeme, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği

Bakanlığı'nın yaptığı imar planı değişikliğinin hukuka uygun olmadığına [hükmetti.](#)"

15. Bartın ve Düzce'de İdare Mahkemeleri [kuruldu.](#)
16. "Şırnak Valiliği, merkez ve ilçelere bağlı 14 bölgenin 15 gün süreyle, geçici özel güvenlik bölgesi olarak [ilan etti.](#)"
17. Vergi Dava Daireleri Kurulu Kararlar Bülteni'nin [18. sayısına](#) ulaşılabilmektedir.
18. "2025 yılında zorunlu hale gelecek Ulusal Taşıt Tanıma Sistemi, akaryakıt alan araçların plakalarını otomatik olarak tanıyarak, fiş ve faturalarda bu bilginin yer almasını sağlayacak. Böylece plakaların manuel girişinden kaynaklanan usulsüz fatura uygulamasının önüne geçilmesi [amaçlanıyor.](#)"
19. "Şanlıurfa Valisi, kentte anız yakarak çevre ve ekosisteme zarar veren 206 kişiye 14 milyon TL idari para cezası kesildiğini [açıkladı.](#)"
20. "Yükseköğretim kurumlarında 2024-2025 akademik yılı için uzaktan ve ikinci öğretim ücretleri ile [katkı payları belirlendi.](#)"
21. "Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK), 31 Mart 2019'daki yerel seçim sonrasındaki süreçte bazı işçilerin sözleşmelerini fesheden İstanbul Büyükşehir Belediyesine (İBB) 141 bin 934 lira [idari para cezası verdi.](#)"
22. "İstanbul 11. İdare Mahkemesi, Pazartesi günü İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin (İBB) Kanal İstanbul Projesi'ne yönelik açtığı davayı [sonuçlandırdı:](#) İBB'nin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın yaptığı Yenişehir Rezerv Yapı Alanı'nın imar planı değişikliğine itirazını haklı bulan mahkeme, hukuka uygun olmadığı gerekçesiyle planın iptaline karar verdi."
23. "Mersin'de, Ticaret İl Müdürlüğü ekiplerinin fiyatlardaki artış nedeniyle başlattığı denetimlerde, iki depoda Hal Kayıt Sistemi'ne (HKS) bildirilmeyen 380 ton limon [tespit edildi.](#)"
24. "Millî Eğitim Bakanlığı, öğretmenlere ikinci kez il içi ve iller arası nakil imkânı [sağladı.](#)"
25. "UEFA, maç sonunda bozkurt işareti yapmasından dolayı Merih Demiral'la alakalı soruşturma başlattığını [açıkladı.](#)"
26. "UEFA Disiplin Kurulu, Merih Demiral'ı 2 karşılaşmadan [menetti.](#)"
27. "RTÜK, Açık Radyo'nun lisansını [iptal etti.](#)"
28. "Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın Bambus Plajı'nın özelleştirme ihalesinin mahkemece iptal edilmesinin ardından ihalesi iptal edilen şirket, alandaki belediye araçlarını gece çekiciyle kaldırdı, plaja girişi arazi taşıtıyla [kapattı.](#)"
29. "Kamu görevlileri sendikalarının üye sayısı, 120 bin artarak 2 milyon 251 bine [çıktı.](#)"

SEÇİLMİŞ YARGISAL İÇTİHATLAR

AYM

(Saffet Öksüz, B. No: 2021/16758, 7/3/2024, § 52-54)

Başvurunun konusu, "kat maliki olunan taşınmaza ilişkin yapı kayıt belgesinin iptali talebiyle üçüncü kişi tarafından açılan davanın kişiye ihbar edilmeyerek yargılamaya katılımının sağlanmaması nedeniyle mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir."

AYM, somut başvuruda, Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

Mahkemeye göre, "somut olayda başvurusunun davanın kendisine ihbar edilmemesi nedeniyle maliki olduğu taşınmaza ilişkin yargı sürecine katılmadığı, uyumsuzlukla tamamen irtibatsız kaldığı, uyumsuzluğun esasına ilişkin ve sonuca etkili olduğunu düşündüğü hususlarda görüşlerini dile getirme ve iddialarını ispata yönelik deliller sunabilme fırsatını bulamadığı anlaşılmıştır. Öte yandan başvurusunun haklarını doğrudan etkileyen söz konusu davadan haberdar edilmesindeki bireysel yararın usul ekonomisinin gözetilmesindeki kamusal yarara nazaran baskın bir nitelik taşıdığı ve davanın ihbar edilmemesinin kamu yararı ile bireysel yarar arasında gözetilmesi gereken dengeyi başvuru aleyhine ciddi bir şekilde zedelediği değerlendirilmiştir."

(Süleyman Kurt (2), B. No: 2020/30704, 7/3/2024, § 17-19)

Başvurunun konusu, yeni koronavirüs (COVID-19) salgınına yönelik tedbirler kapsamında ceza infaz kurumundaki görüşlerin kısıtlanması ve aynı ceza infaz kurumunda barındırılan eşlerin birbirleriyle telefon vasıtasıyla iletişim kuramamaları nedeniyle aile hayatına saygı hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

AYM, somut başvuruda, kapalı görüşün kısıtlanmasına ilişkin iddia yönünden Anayasa'nın 20. maddesinde güvence altına alınan aile hayatına saygı hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

Mahkemeye göre, idari makamlar tarafından ziyaret hakkının kısıtlanmasına imkân veren açık bir düzenleme bulunmamasına rağmen söz konusu tedbirlerin uygulandığı görüldüğünden [Yunus Bulut kararında](#) varılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum olmadığı anlaşılmıştır. Sonuç olarak somut olayda başvurusunun aile hayatına saygı hakkına yapılan müdahalenin salt idari makamların kararlarına dayandığı anlaşıldığından müdahalenin kanuni temelini bulmadığı değerlendirilmiştir.

(Barzan Demirhan, B. No: 2019/40007, 7/3/2024, § 60, 72)

Başvurunun konusu, "avukatın mesleğini icra ederken sarf ettiği iddia edilen sözlerden dolayı cezalandırılması nedeniyle ifade özgürlüğü ve özel hayata saygı hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir."

AYM, oyçokluğuyla Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğünün ihlal edildiğine karar vermiştir.

Mahkemeye göre;

- Başvuruya konu uyumsuzlukta mahkûmiyete esas alınan sözlerin ne şekilde sarf edildiği ve sarf edildiği bağlam somut olayda incelenmemiş,
- Başvurucu ile müşteki polis arasında eskiye dayanan veya hemen başvuruya konu olaydan önce meydana gelmiş bir husumet olup olmadığını araştırmamış,

- Olayda başvuru konusunun müvekkiline aynı polis memurunca kötü muamele yapıldığı iddiası üzerinde de hiç durulmamış,
- Başvurucu avukatın müvekkilinin haklarını savunmak amacıyla hareket ettiğini gözetmediği gibi polislerce olaya ilişkin herhangi bir kamera kaydının delil olarak sunulmayışını da değerlendirmeyerek olayın belirtilen şartlarına rağmen husumetin tarafı olan polisin kendi lehine düzenlediği tutanağa üstünlük tanımış,

AYM, sonuç olarak başvuru konusunun ifade özgürlüğüne müdahale teşkil eden mahkûmiyet kararının ilgili ve yeterli bir gerekçe içermediği sonucuna varmıştır.

AYM ayrıca somut olayda oyçokluğuyla Anayasa'nın 20. maddesinde güvence altına alınan özel hayata saygı hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

Mahkemeye göre, "başvuru konusu olayda avukat olan başvuru konusunun sarf ettiği hususunda ihtilaf bulunan birtakım ifadelerle polis memurunu tehdit ettiği derece mahkemesi tarafından sabit görülmüş, ilgili ve yeterli gerekçe ortaya koymaksızın başvuru aleyhine adli para cezasına hükmedilerek bir avukat için adli para cezasından çok daha ağır sonuçlar doğuracağı tartışmasız olan 75 gün mesleğini icra etmeme şeklinde hak yoksunluğuna karar verilmiştir. Bu ferî yaptırımın meşru amaçla ölçülü bir müdahale olduğunu söylemek mümkün görünmemektedir. Mahkemeye göre, avukatlık mesleğinin önemi ve adalet hizmetindeki rolü karşısında somut olayda takdir edilen 75 gün süreli hak yoksunluğu başvurucuya katlanamayacağı bir külfet yüklediğinden başvuru konusunun özel hayatına yapılan müdahale demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun ve ölçülü kabul edilemez."

(AYM, E.2023/127, K.2024/105, 09/05/2024, § 28-30)

İtiraz Konusu Olay: "Yurt dışı misyon koruma görevinde geçirilen üç yılı aşan sürenin rütbe terfi değerlendirmesinde dikkate alınmamasına ilişkin işlemin iptali talebiyle açılan davada itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur."

Mahkeme itiraz konusu kuralı, *Anayasa'nın 2. ve 128. maddelerine aykırı* bulmuştur.

Mahkemeye göre, "Misyon koruma görevi ilke olarak iki yıldır; ancak görev süresi azami olarak dört yıla kadar uzatılabilmektedir. Kuralla da misyon koruma görevinde üç yılı aşan sürenin terfi değerlendirilmesinde dikkate alınmayacağı belirtildiğinden azami süreyle (dört yıl) misyon koruma görevini üstlenen polis amirlerinin son bir yılının rütbe terfiinde değerlendirme dışı bırakılacağı açıktır."

"Yurt dışı misyon koruma görevine gönderilen personelin, iki yıl olan normal görev süresi kendi rızasıyla uzatılabileceği gibi sonradan öngörülemeyen durumlar nedeniyle rızası alınmadan da uzatılabilmektedir. Kuralda ise görevlendirilen personelin rızası olup olmadığına bakılmaksızın görev süresinin dört yıla uzatıldığı durumlarda rızası alınmadan uzatılan dördüncü yıl terfi değerlendirmesinde dikkate alınmamaktadır. Bu durum *görev süresi uzatılan personelin kendisinden kaynaklanmayan nedenlerden ötürü bir üst rütbeye terfilerinin emsallerine kıyasla gecikmesine sebebiyet vermektedir. Bu itibarla kuralın kişilere makul olmayan bir külfet yüklediği ve orantılı olmadığı* sonucuna ulaşılmıştır."

Danıştay

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu, 8/11/2021 tarihli ve E.2021/1015, K.2021/2270 sayılı kararı

Yüksek Mahkemeye göre, "... davanın ihbarı konusunda taraflardan birinin talebi olmasa bile, ihbarın Danıştay, mahkeme veya hâkim tarafından re'sen yapılması gerekmektedir. Ayrıca, yargılanan işlem olmakla birlikte, dava sonucunda verilecek karardan doğrudan etkilenecek kişiye ihbarda bulunulmayıp, onun bilgisi dışında ve uyuşmazlığa ilişkin beyanları alınmadan davanın sonuçlandırılması, Kanun'un amir hükmünün ihlâli olacağı gibi, Anayasa'nın 36. ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 6. maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkının da ihlâli sonucunu doğuracağı açıktır. Nitekim, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Menemen Minibüsçüler Odası/Türkiye kararında, yargıya erişim hakkının, AİHS'nin 6. maddesinin 'yargılanma hakkı' ile ilgili birinci fıkrasının yalnızca bir yönünü oluşturduğuna, mahkemeye erişim hakkının etkin olabilmesi için, haklarına müdahale edilen bir kimsenin açık ve kesin bir şekilde bu işleme itiraz edebilmesi ve bu itirazların mahkemece tartışılabilmesi ve incelenmesi gerektiğine, İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 31. maddesinin mahkemeye erişim hakkını doğrudan etkilediğine işaret etmiştir."

Karar konu olayda, "Hazine tarafından taşınmazın tarım amacı dışından kullanılmasının mümkün olmadığı gerekçesiyle mevzii imar planının iptali talep edildiğinden, bu konuda Mahkemece verilecek karardan, dava konusu taşınmaz maliki ... Gıda Paz. İnş. Ltd. Şti.'nin hak ve menfaatinin etkileneceği açıktır. Dolayısıyla, Van 2. İdare Mahkemesince, anılan Şirkete dava ihbar edildikten sonra dava hakkında bir karar verilmesi gerekmektedir. Bu itibarla; davanın, taşınmaz malikine ihbar edilmeksizin ve imar planı yönünden bir değerlendirme yapılmaksızın, dava konusu işlemin iptali yolunda verilen İdare Mahkemesi ısrar kararında hukuki isabet bulunmamaktadır..."

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu, 12/2/2020 tarihli ve E.2018/1928, K.2020/326 sayılı kararı

Karara konu olan uyuşmazlıkta, "davacı tarafından, 2011 yılı öğretmenlerin il içi isteğe bağlı yer değiştirme döneminde Ankara ili, Çankaya ilçesi, Ayten Tekişik İlköğretim Okulu'na sıralı atanma talebinin reddine ilişkin işlem ile anılan okula G.K.'nin atanmasına ilişkin işlemin ve bu işlemlerin dayanağı olan 2011 Yılı öğretmenlerin İl İçi İsteğe Bağlı Yer Değiştirme Kılavuzu'nun ekinde yer alan "12. Yer Değiştirme Takvimi" başlıklı Ek-1'in iptalinin istenildiği anlaşılmakta olup, bu davanın sonucunda G.K.'nin menfaatinin etkileneceği açıktır. Buna göre, davanın G.K.'ye ihbar edildikten sonra Dairesince bir karar verilmesi gerekmektedir. Bu itibarla, davada, G.K.'ye ihbar edilmeksizin verilen dava konusu bireysel işlemlerin iptali yolundaki Daire kararında hukuki isabet bulunmamaktadır..."

SEÇİLMİŞ KARŞILAŞTIRMALI HUKUK GELİŞMELERİ

Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi

1. Suzana Tavares da Silva, blog yazısında, idare hukukunun güncel zorluklarına ilişkin monografisini [tanıttı](#).

Yazara göre, “son zamanlarda hakların garantörü ‘statüsünü’ kazanmış olan idare hukuku, bu dönüşümden kimsenin kazançlı çıkmayacağı çatışmacı bir yasal-otoriter araca dönüştürülmektedir. Kitapta, temel hakların ve insan haklarının hayata geçirilmesi için bir araç olarak idare hukuku, demokratik hukukun üstünlüğü dengesinin altını oyan ve dolayısıyla popülizmin ve Batı siyasi modelinin diğer aşınma biçimlerinin ortaya çıkmasına katkıda bulunan bir neden olarak gösterilmektedir.”

Yazar, “idare hukukunun, yasallık ilkesinin önceliği altında, demokratik olarak meşrulaştırılmış politikaların uygulanması çerçevesinde, tipik bir bürokratik yetki hukuku olan "orijinal rotasına" "geri dönmesini" öneriyor.” Öte yandan, idare hukukunun, yönetilenler için hem keyfi kararlara karşı hem de açıkça haksız, makul olmayan veya ayrımcı kararlara karşı etkili bir yargısal koruma garantisi sunduğunu belirtiyor.

Fransız İdaresi, Fransız Danıştay'ı (Conseil d'Etat) ve İdare Mahkemeleri

---

Fransa

---

1. “Fransa'da mahkeme, Nice kentindeki özel Müslüman ortaokulu hakkında verilen kapatma kararını [bozdu](#).”
2. “Fransız aşırı sağcı lider Marine Le Pen, Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'u erken genel seçimler öncesinde üst düzey kamu görevlilerini atayarak "idari darbe" yapmakla [suçladı](#).”